

PROCEDURE GRENDOERSCHRIJDEND GEDRAG

Gezinsopvang

Elke organisator is verplicht om een procedure grensoverschrijdend gedrag te hebben.

Onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan: een situatie waarin een kind in relatie tot een persoon die aanwezig is tijdens de kinderopvang, slachtoffer is of dreigt te worden van bedreigingen of geweld.

De procedure grensoverschrijdend gedrag legt vast hoe grensoverschrijdend gedrag gedetecteerd wordt, hoe er gepast op gereageerd kan worden en hoe aan preventie kan worden gedaan.

Het doel van de procedure is om op voorhand na te denken wanneer gedrag grensoverschrijdend is. Wanneer treedt de procedure in werking? Wie zijn partners om de integriteit voor de kinderen mee te bewaken? Bij het opstellen van de procedure bepaal je een werkwijze om vlot en correct te handelen.

Hieronder vind je een leidraad voor het opstellen van je procedure grensoverschrijdend gedrag. Concretiseer hoe elke stap zal uitgevoerd worden en wie er verantwoordelijk voor is. Aangezien je als onthaalouder werkt zal jij zelf verantwoordelijk zijn voor verschillende stappen.

Veel succes!

EVALUEREN EN VERBETEREN VAN DE PROCEDURE

Minstens een keer om de 5jaar moet je de procedure grensoverschrijdend gedrag evalueren. Bij het evalueren van je procedure ga je na of je het doel – het detecteren, aanpakken en vermijden van grensoverschrijdend gedrag t.a.v. kinderen – bereikt.

- Bepaal met welke regelmaat je de procedures evalueert.
- Noteer wie de evaluatie doet. Misschien betrek je hier ook andere bij bv. Je partner.
- Leg vast op basis van welke gegevens je de evaluatie doet. Bijv. Een overzichtslijst met aantal en soort situaties van grensoverschrijdend gedrag per jaar, ...
- Bepaal wie verbeterpunten voorstelt, wie deze goedkeurt en wie de procedure zal aanpassen.
- Zorg er ook voor dat contactgegevens up to date blijven én dat indien er wijzigingen zijn, de mensen op wie je beroep doet tijdens de procedure, op de hoogte zijn van deze wijzigingen.

Tip: In het kader van deze zelfevaluatie is het aan te raden om steeds de datum waarop de laatste aanpassingen zijn gebeurd te noteren op uw procedure.

PROCEDURE GRENDOERSCHRIJDEND GEDRAG

Zorg dat duidelijk is wat in jouw voorziening verstaan wordt onder grensoverschrijdend gedrag. Omschrijf bijvoorbeeld mogelijke situaties die zich in je voorziening kunnen voordoen en die je kan beschouwen als grensoverschrijdend gedrag.

1. Benoem in je procedure welke stappen je zet om aan PREVENTIE van grensoverschrijdend gedrag te doen.

Hieronder enkele mogelijke acties om preventief te werken rond grensoverschrijdend gedrag.

Alert zijn voor signalen:

- Hoe signalen van grensoverschrijdend gedrag herkennen bij kinderen, gezinsleden en (toevallige) aanwezigen?
- Hoe bezorgdheden over grensoverschrijdend gedrag bespreken?
- Wat zijn signalen bij jezelf dat je draagkracht een hoogtepunt bereikt? Wat doe je als je merkt dat je grens van bijvoorbeeld je geduld bereikt is?

Zorgen voor een vertrouwenspersoon:

- Wie is de vertrouwenspersoon waar ouders bij terecht kunnen? Is het voor iedereen duidelijk waarvoor je bij deze persoon terecht kan? Zijn de contactgegevens en manier van contactname gekend bij ouders?
- Denk ook aan je eigen draagkracht: Wie is jouw vertrouwenspersoon waarbij je terecht kan? (bv je partner, je pedagogisch ondersteuner, je huisarts,..)

Samen werken met sociale- en welzijnsorganisaties uit je buurt:

- Met welke organisaties kan je samenwerken? (vb. Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK), CLB, Lokale politie). Noteer hier ook contactpersonen en telefoonnummers.
- Kan je concrete afspraken maken met deze organisaties hoe ze je kunnen bijstaan bij vragen of in geval van nood?

Streven naar een open communicatie met kinderen en ouders:

- Is er ruimte voor kinderen om assertiever te (leren) zijn?
- Kan een kind "neen" zeggen in je voorziening?
- Hoe krijgen de kinderen de ruimte om problemen te uiten?
- Hoe zorg je ervoor dat ouders zaken bespreekbaar kunnen maken?

De visie en procedure rond grensoverschrijdend gedrag laten leven in je organisatie:

- Is de visie en de procedure besproken met de ouders?
- Is de visie en de procedure gemakkelijk beschikbaar voor alle ouders?
- Hoe worden nieuwe ouders, stagiaires op de hoogte gebracht van de procedure?

2. Welke stappen zet je als je (een vermoeden van) grensoverschrijdend gedrag detecteert?

Belangrijk: Verzamel je gegevens zo objectief mogelijk. Het is niet je taak om 100% zekerheid te krijgen, wel is het je taak om zorgen te onderbouwen en stappen te zetten als je ongerust bent. Je vermoeden delen met je pedagogisch ondersteuner kan je helpen om dit objectief te benaderen.

- Met wie wordt de bezorgdheid gedeeld?
- Op welke manier verzamel je gegevens?
- Met wie worden de verzamelde gegevens besproken?

3. Aanpak vermoeden grensoverschrijdend gedrag – wat te doen met een vermoeden?

Concretiseer wie deze gesprekken voert, wie deelneemt aan het overleg en met wie de verzamelde gegevens besproken worden:

- contact opnemen met een vertrouwenspersoon
- contact opnemen met jouw POO (Pedagogische Ondersteuningsorganisatie)
- contact opnemen met VK
- gesprek met ouders van het kind
- gesprek met het kind
- gesprek met vermoedelijke dader
- gesprek met andere betrokken personen

4. Aanpak grensoverschrijdend gedrag – hoe een feit aanpakken?

- Feit melden aan je klantenbeheerder van Kind en Gezin: naam + telefoonnummer
- Een beslissing nemen t.a.v. de vermoedelijke dader (op non-actief stellen, afschermen van de kinderen)
- Contact opnemen met het VK

- Contact opnemen met politie (afhankelijk van advies VK en beslissing ouders)
- Aanbieden van een opvangalternatief
- Communiceren met alle betrokkenen

Het crisiscommunicatieplan volgen:

- Op welke manier breng je de ouders op de hoogte? Waar bevinden zich de contactgegevens? Wat als ze niet bereikbaar zijn?
- Welke andere betrokkenen moeten op de hoogte gebracht worden?
- Hoe kan je bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld ouders met vragen?
- Hoe (eventueel) de pers te woord staan? Weet dat je dit niet verplicht bent!

5. Stappen nadien

- Hoe het welzijn van de betrokken kinderen, ouders opvolgen en verbeteren, wie kan je hierbij ondersteunen?
- Zorgen voor jezelf?
- Hoe ga je de aanpak van de situatie van grensoverschrijdend gedrag evalueren en de procedure indien nodig bijsturen? Wie wordt hierbij betrokken (bv. ouders, vertrouwenspersoon, VK, ...)? Op welke manier wordt een evaluatie georganiseerd? Hoe worden herwerkingen gecommuniceerd naar alle betrokkenen?